

ZATERDAG
11 MAART
2023

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

OPEN KERK
VOORAF

HELVOIRT
Orgelspel

DERDE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

Thema:
Worden als het water

Komende vieringen Open Kerk

Zaterdag	25 maart	19 uur	Viering
Zaterdag	1 april	19 uur	Palmpasen
Vrijdag	7 april	14.30 uur	Goede Vrijdag
Zaterdag	8 april	19 uur	Paaswake

Voor wie de vieringen van Open Kerk
mogelijk wil blijven maken:
NL80 INGB 0006 2320 91



OPEN KERK

HELVOIRT

INTREDELIED

*Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik U horen mag met hart en ziel.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)*

*Woord ons gegeven, God in ons midden,
toekomst en vrede, wees hier aanwezig.
Uw wil geschiede, uw koninkrijk kome.
Zie ons, gedoog ons, laat ons niet vallen.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)*

*Dat wij niet leven, gevangen in leegte.
Dat wij niet vallen, terug in het stof.
Zend uw geest, dat wij worden herschapen.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)*

WELKOM

Vasten is wat onder ligt naar boven halen;
het harde woord in liefde-taal vertalen.
Vasten is moedig zorg dragen;
eigen doen en laten serieus bevragen.

Vasten is niet moedeloos berusten
bij wat geen vruchten draagt
maar steeds opnieuw dát opmerken
wat jouw hulp en aandacht vraagt.

Welkom u allen bij deze viering,
die als thema 'Worden als het water' meekrijgt.
Welkom, in verbondenheid met elkaar
in Gods naam.

LIED

*Dat wij U horen, dat wij U leven,
mensen voor mensen, alles voor allen.
Dat wij volbrengen uw woord, onze vrede.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)*

STILTE

Gij wacht op ons totdat wij opengaan.
Stem ons af op uw stem, op uw stilte.

SCHULD EN VERGEVING

- V. De nood die er heerst en ik niet lenig,
de helpende hand die ik niet toesteeek,
de troost die wordt gevraagd en ik niet breng.

Het recht dat wordt geschonden
en ik niet verschaf,
de liefde die ik niet toon,
de trouw die ik beloof en niet opbreng.

De wonden die worden toegebracht
en ik niet heel,
het leven dat ik schend.
Mijn God die me trouw is en die ik laat vallen.

- A. Het zij mij vergeven door die er onder lijden;
het zij mij vergeven door U, mijn God.

BEZINNING EN LIED

- V. Veertigdagentijd
is ontwaken uit je winterslaap,
loskomen uit de beslotenheid van je eigen ik.

- G. *Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.*

- V. Veertigdagentijd
is je ogen openen voor wat er gaande is
in het diepste van jezelf
en in onze door oorlog geteisterde wereld;
zicht krijgen op het Licht
dat hopelijk ooit nog zal opgaan aan de einder.

- G. *Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.*

- V. Veertigdagentijd
is je eigen grond omspitten,
het zaad van vrede en solidariteit laten
ontkiemen in je hart en overal om je heen.

- G. *Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.
Kome wat komt.*

GEBED

- V. Wis ons het waas uit de ogen
blaas ons het stof van het lijf

verstil de herrie die we schoppen
milder de drukte die we maken

matig de haast die we hebben
en kalmeer het jagen wat we doen

zodat Gij in ons verstaanbaar,
onder ons sprekend gehoord wordt

Gij bron en zin van ons leven,
met ons van tijd tot eeuwigheid.

- A. Amen, laat het zo zijn.

LIED

*Dat mensen de eeuwen door
in treur- en loflied
van U zijn blijven zingen –
het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.*

LEZING UIT HET BOEK EXODUS (17: 3-7)

*In die dagen leden de Israëlieten tijdens de
woestijntocht hevige dorst. Zij bleven tegen Mozes
morren en zeiden:*

‘Waarom hebt u ons weggehaald uit Egypte? Om ons van dorst te laten sterven, met onze kinderen en ons vee?’ Mozes riep luid de Heer aan. ‘Wat moet ik met dit volk beginnen?’ vroeg hij. ‘Er hoeft niet veel meer te gebeuren of ze stenigen mij!’ De Heer antwoordde Mozes: ‘Ga samen met een aantal van de oudsten van Israël voor het volk uit. Neem de staf waarmee je op de Nijl hebt geslagen in je hand en ga op weg. Ik zal je opwachten op de rots bij de Horeb. Als je op de rots slaat, zal er water uit stromen, zodat het volk te drinken heeft.’ Mozes deed dit, in het bijzijn van de oudsten van Israël. Hij noemde die plaats Massa en Meriba, omdat de Israëlieten Mozes daar verwijten hadden gemaakt

en omdat ze daar de Heer op de proef hadden gesteld door te vragen: 'Is de Heer nu in ons midden of niet?'

LIED

*Dat mensen de eeuwen door
in smeek- en dankgebed
tot U zijn blijven zingen –
het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.*

LEZING UIT HET EVANGELIE VOLGENS JOHANNES (4: 5-15.19b-26. 39a. 40-42)

Op weg naar Galilea kwam Jezus bij de Samaritaanse stad Sichar, dicht bij het stuk grond dat Jakob aan zijn zoon Jozef gegeven had, waar de Jakobsbron is. Hij was vermoeid van de reis en ging bij de bron zitten; het was rond het middaguur. Toen kwam er een Samaritaanse vrouw water putten. Jezus zei tegen haar: 'Geef mij wat te drinken.' Zijn leerlingen waren namelijk naar de stad gegaan om eten te kopen. De vrouw antwoordde: 'Hoe kunt u, als Jood, mij om drinken vragen? Ik ben immers een Samaritaanse!' (Joden gaan namelijk niet met Samaritanen om.) Jezus zei tegen haar: 'Als u wist wat God wil geven, en wie het is die u om water vraagt, zou u hém erom vragen en dan zou hij u levend water geven.' 'Maar heer,' zei de vrouw, 'u hebt geen emmer, en de put is diep – waar wilt u dan levend water vandaan halen? U kunt toch niet meer dan Jakob, onze voorvader? Hij heeft ons die put gegeven en er zelf nog uit gedronken, en ook zijn zonen en zijn vee.' Jezus antwoordde: 'Iedereen die dit water drinkt zal weer dorst krijgen, maar wie het water drinkt dat ik hem geef, zal nooit meer dorst krijgen. Het water dat ik geef, zal in hem een bron worden waaruit water opwelt dat eeuwig leven geeft.' 'Geef mij dat water, heer,' zei de vrouw, 'dan zal ik geen dorst meer hebben en hoef ik ook niet meer hierheen te komen om water te putten. Ik begrijp dat u een profeet bent, heer. Onze voorouders vereerden God op deze berg, en bij u zegt men dat in Jeruzalem de plek is waar God vereerd moet worden.' 'Geloof me,' zei Jezus, 'er komt een tijd dat jullie noch op deze berg,

noch in Jeruzalem de Vader zullen aanbidden. Jullie vereren wat je niet kent, wij vereren wat we kennen; de redding komt immers van de Joden. Maar er komt een tijd, en die tijd is nu gekomen, dat wie de Vader echt aanbidt, Hem aanbidt vervuld van Geest en waarheid. De Vader zoekt mensen die Hem zo aanbidden, want God is Geest, dus wie Hem aanbidt, moet dat doen vervuld van Geest en waarheid.' De vrouw zei: 'Ik weet wel dat de messias zal komen,' (dat betekent 'gezalfd') 'wanneer hij komt zal hij ons alles vertellen.' Jezus zei tegen haar: 'Ik ben het, degene die met u spreekt.'

In die stad kwamen veel Samaritanen tot geloof in hem door het getuigenis van de vrouw. Ze gingen naar hem toe en vroegen hem bij hen te blijven. Toen bleef hij nog twee dagen. Nog veel meer mensen kwamen tot geloof door wat hij zei. Ze zeiden tegen de vrouw: 'Wij geloven nu niet meer om wat jij gezegd hebt, maar we hebben hem zelf gehoord en we weten dat hij werkelijk de redder van de wereld is.'

LIED

*Dat mensen de eeuwen door
bij tij en ontij
op U zijn blijven hopen –
het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.*

*Ga in alles met ons mee.
Haal ons, God, door alles heen.*

OVERWEGING

In mij stroomt een rivier ...

In de eerste lezing komen de Israëlieten in de woestijn in opstand tegen Mozes en tegen God omdat ze bijna omkomen van dorst, en in het evangelie vraagt Jezus aan een Samaritaanse vrouw om drinken. Water speelt in beide lezingen een belangrijke rol. Water: koel, zacht, verfrissend, verleidelijk, helder, verraderlijk, oogverblindend. In de Bijbel wemelt het van taferelen die bepaald worden door water. Of door de afwezigheid ervan.

Vanaf het eerste hoofdstuk waarin God de wateren van elkaar scheidt tot de martelende droogte van de woestijn. Van de vele taferelen bij de bron tot de vergeefse vraag van Jezus aan het kruis om dorstlessend water.

Water is de bron van alle leven; geen leven zonder water, alleen maar dorre woestijn. Al wat leeft op aarde is met elkaar verbonden. De opwarming van de aarde is niet alleen maar een stijging in temperatuur. Het zorgt onder meer voor zeespiegelstijgingen, toename van orkanen, veranderingen van golfstromen in de oceanen en klimaatontregeling. Op veel plekken in de wereld neemt de schaarste aan water toe en op andere wordt de dreiging van overstromingen groter.

De schepping waar wij deel van uitmaken is gelukkig ongelofelijk veel complexer dan wij ons vaak voorstellen. Daar kunnen we ook onze hoop op vestigen en alles op alles zetten om te veranderen. Veranderen begint met geloven dat het kan en zin heeft. Jan Terlouw geeft een voorbeeld in zijn boek 'Het hebzuchtgas'. Daarin lanceert een ondernemer het voorstel om bij besprekingen over belangrijke zaken voortaan altijd een lege stoel aan tafel te schuiven. Dat is de stoel voor de mensen die er nog niet zijn, voor de toekomstige generaties. Misschien moet je daar alle stemlozen, namelozen bij voorstellen. Ook de vissen in de zee, de eencelligen die diep in de bodem het water zuiveren en de oerbossen die gevolgen ondervinden van onze keuzes. Dat kan helpen om ons handelen weer te verbinden met principes waarvan we weten dat zij het leven behoeden: eerlijkheid, zorgzaamheid, verantwoordelijkheid. Vanuit trouw en liefde zijn wij in staat verantwoordelijkheid te nemen voor de impact van onze consumptie op de levenskwaliteit voor mensen, dieren, planten en landschappen.

Kort orgelspel

Al van oudsher associeert de Chinese filosofie water met ethiek. Zo roept Confucius, een van de belangrijkste onder hen, de mens op om naar water – of specifiek naar een rivier – te kijken om zo te leren hoe te leven. De bestemming van de rivier is onmiskenbaar: een loop naar beneden maar nooit lineair. Ook de bestemming van de mens is onmiskenbaar: worden naar beeld en gelijkenis van

de Eeuwige maar de weg daarnaar toe loopt evenmin lineair. Zoals elke rivier kent elk mensenleven eigen buigingen, wendingen, grilligheden. Soms onstuimig kolkend, soms bijna roerloos, soms troebel, dan weer helder.

Confucius vervolgt: 'Meegaand en onderzoekend komt het rivierwater uit bij de kleinste punten, net als opmerkzaamheid.' Flexibel leven, aandachtig kijken, het kleine ontdekken, het onzichtbare zichtbaar maken. We kunnen het leren van de rivier. En ook: 'Wat ernaartoe of erin gaat, wordt schoongemaakt en gezuiverd, net als een verandering ten goede.' Het is een oproep om de mensen die we tegenkomen op ons levenspad mooier te maken. Niet te vervuilen met bitterheid, verwijten of afgunst, maar te verfraaien met een liefdevolle bejegening. En tegelijkertijd is dit een aansporing om al het andere leven niet te vervuilen inclusief het water zelf.

In de Bijbel is levend water een beeld voor God. De psalmist zingt ervan: 'Zoals een hert reikhalst naar levend water, zo dorst ik naar U God, mijn levende God.'

En Johannes getuigt ervan in het verhaal over Jezus die de Samaritaanse vrouw bij de bron aanspreekt over die andere oerbron met de woorden: 'Wie het water drinkt dat ik hem geef zal nooit meer dorst krijgen. Het zal in hem een bron worden waar het water opwelt dat eeuwig leven geeft.' God als sprankelende bron, als veilige inbedding, als de zee waarin wij mensen uitstromen.

*In mij stroomt een rivier
en met langzaam, vertellend water
kust zij haar boorden, en later
stroomt zij uit in de zee.*

*In mij stroomt een rivier
en het leven stroomt met haar mee.
Slechts boorden ben ik, en water.
Slechts woorden ben ik, en zee.*

-Joan Helen Zéguers-

ONDERBREKING

Orgelspel
Collecte
Brood en Beker

BELIJDENIS

Lied

- A. *Om God te leven heeft Hij mensen
aan de rand van dood en samenleven
een open hand gegeven maar meer nog:
geloof, geloof in zichzelf en het leven.*
- K. *Zoveel mensen aangetast
in hun eigenwaarde
anders-zijn dat wordt een last
een lot zwaar mee te dragen.*
- A. *Om God te leven heeft Hij mensen
aan de rand van dood en samenleven
een open hand gegeven maar meer nog:
geloof, geloof in zichzelf en het leven.*
- K. *Niemand meer of minder mens
'Laat je zien en horen
beeld van God, zo onbegrensd
en mooi, te mooi voor woorden.'*
- A. *Om God te leven heeft Hij mensen
aan de rand van dood en samenleven
een open hand gegeven maar meer nog:
geloof, geloof in zichzelf en het leven.*

GEDACHTENIS

- V. Hem herkennen
in het breken van het brood.
In het brood het leven zien
met een hart dat Liefde is –
aan wie wij ons door alles heen
mogen toevertrouwen –
- om wie wij in geen graf berusten,
in geen dood ten ondergaan –
- om wie wij allen gedenken
die ons dierbaar zijn
en die niet meer bij ons zijn
en die wij missen.
- Vanavond gedenken wij in liefdevolle
herinnering Truus Kuijpers (2019), rond haar
verjaardag, en Antonia Hullelegie-Huis in 't
Veld (2006), rond haar verjaardag. Gedenken

wij ook Niek Poulssen (1927), rond zijn
sterfdag, en Jan Goossens (1956), rond zijn
geboortedag.

Denk ook aan die vergeten en alleen heengaan;
omkomen door natuurgeweld zoals in Turkije
en Syrië, oorlog, zinloos geweld, honger of
dorst.
En moge Gods Geest alle wereldleiders
inspireren om stappen te zetten die tot vrede
leiden.

- A. Er zij licht, vrede, rust.

KLEIN DANKLIED

*Gij hebt, o God,
dit broze bestaan gewild,
hebt boven 't nameloze
mij uitgetild.*

*Laat mij dan dankbaar leven
de volle tijd,
geborgen
in de bevende zekerheid*

*dat ik niet
uit dit smal en onvast bestand
van mijn bestaan zal vallen
dan in uw hand.*

GEBED AAN TAFEL

- V. Gij, Vader, door alle tijden
gezien, gevierd als bron van leven,
gezocht, vermoed voorbij de dood –
van wie wij vol zijn zonder 't te weten,
aan wie wij hangen zonder 't te beseffen –
- die wij noemen met dierbare namen:
Vader, Liefde, Leven, Trouw,
een Hemel van geluk waarnaar wij uitzien.
- Gij van wie gezegd wordt
dat U de mens met zorg hebt geboetseerd
en als een kunstenaar uw ziel in hem gelegd –
Gij die wordt geroepen als de nood het hoogst
is,

het leven pijn doet
en alles wijkt in diepe nacht –
Gij hebt uw ware gezicht laten zien
in Jezus van Nazaret,
ons een broeder, U een zoon.

G. *Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw
tot alles is volbracht.*

V. **Verrukt van U straalde hij
op de berg van geluk –
maar op het kruis schreeuwde hij vertwijfeld:
‘God, m’n God, waar ben je nou?’**

Op het laatst heeft hij brood
in zijn handen genomen en gezegd:
‘Dit ben ik en ik beloof u vast
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis;
mijn leven voor u.’

Hij heeft de beker genomen,
overgedragen en gezegd:
‘Neem deze beker van mij over, geef hem door,
want ik zal er niet meer van drinken
voordat alle leven in God zal zijn voltooid;
mijn bloed voor u.’
Hij zei ook nog:
‘Verlies mij en elkaar niet uit het oog.’

G. *Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw
tot alles is volbracht.*

V. **Zoals hij voelde voor het leven
en vertrouwd was met de Vader,
had de dood geen vat op hem.
Daarom vieren we hem
nu we naam willen geven
aan wat wij hopen en vermoeden:
dat alle leven hangt aan God die liefde is
en niets en niemand vallen laat.**

Laat ons bidden zoals hij gebeden heeft.

ONZE VADER

Gezongen

*Onze Vader die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome, uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld
zoals ook wij aan anderen
hun schuld vergeven.
En leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade.
Amen.*

V. **Moge het delen van het brood en deze beker
ons sterken in de hoop
dat er een nieuwe wereld zal komen
waarin genoeg brood en water is voor allen
en recht en liefde schering en inslag zijn.**

COMMUNIE

ORGELSPEL

LIED

*Van ver, van oudsher aangereikt,
een woord dat toch niet van ons wijkt,
nabij en nieuw ons aangedaan,
weer vlees geworden, opgestaan!*

*Dit woord komt tot ons op de wind.
Het zoekt een huis, een wijs. Het vindt
gehoor bij mensen, onderdak.
Dit woord, dat God van oudsher sprak.*

*Dit woord blijft leven in een lied.
Waar mensen zingen sterft het niet,
als adem die de harten voedt,
als lente die ons bloeien doet.*

*Dit lied dat onze nacht verstoort
wordt keer op keer als nieuw gehoord.
Het breekt zich baan in morgenlicht,
een nieuwe dag, een vergezicht.*

*Van ver, van oudsher aangezegd,
een naam, opnieuw op ons gelegd,
een Woord, dat onze monden vult,
een lied, dat Gods gelaat onthult.*

GEBEDEN EN LIED

V. De rust is verdreven
de leegte volgepropt, -
Zoek op gezette tijden,
stilte en rust.

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

V. Overdaad schaadt
overvloed is misbruik, -
Durf te matigen
en sober te leven.

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

V. Je handen in onschuld wassen
de zondebok elders zoeken, -
Durf de hand
in eigen boezem te steken.

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

ZEGENWENS

V. De Eeuwige beware uw ziel,
uw levensadem,
uw hoop en verlangen,
uw veerkracht.
Hij kere de ander tot mij
en mij tot de ander;
ons tot elkaar,
opdat wij leven en doen leven.
Zegene ons de Barmhartige,
Vader, Zoon en heilige Geest.

A. Amen

ORGELSPEL

VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische
Werkgroep van Open Kerk, mede op basis van
teksten van Peer Verhoeven.

Overweging: Inge Goossens.
Lectoren: Inge Goossens en Wim Weren.
Koor onder leiding van Marcel Zagers.
Organist: Jac Peeters.

LIEDKEUZE:

- A 49 Wees hier aanwezig
Huub Oosterhuis/ Tom Löwenthal
- A 161 Dat het mij is gegeven
Marcel Zagers/ Willem Vogel
- A 164 Dat mensen de eeuwen door
Peer Verhoeven/ Willem Vogel
- A 176b Om God te leven
Marcel Zagers/ Willem Vogel
- A 261 Klein Danklied
Ad den Besten/ Michael Stumpel
- A 6 Al wie eten van dit brood
Peer Verhoeven/ Michael Perry
- A 76 Onze Vader
Rimsky Korsakov
- A 249 Van ver, van oudsher aangereikt
Sytze de Vries/ Willem Vogel
- A 66 Gij hart, Gij bron van leven
Peer Verhoeven/ Taizé

ILLUSTRATIE

Samaritaanse vrouw bij de bron, ontleend aan de
website van Zin in Groen, Krimpen aan de IJssel.

INTENTIES VOOR DE GEDACHTENIS

Wij spreken in elke viering intenties uit voor overledenen. Namen daarvoor kunt u doorgeven aan Wim Weren, telefonisch (013 52 19 343) of via e-mail (w.j.c.weren@gmail.com). Uiteraard kunt u ook andere intenties doorgeven.